

De verlaging van de leeftijdsgrens voor seksueel contact met minderjarigen

Begin november 1985 werd door middel van een kort bericht in de pers bekend gemaakt dat de Ministerraad op 1 november akkoord was gegaan met een aantal wijzigingen in het Wetboek van Strafrecht met betrekking tot de zedelijkheidswetgeving. Twee opvallende punten uit dat wijzigingsvoorstel waren:

1. strafbaarstelling van verkrachting in het huwelijk; en
2. verlaging van de strafbaarheidsgrens voor seksuele contacten met minderjarigen van 16 naar 12(!) jaar.

Wel werd bij het laatste punt aangegeven dat seksueel contact met kinderen in dat nieuwe wetsvoorstel is toegestaan als er sprake is van vrijwilligheid! De onvrijwillige seks met kinderen blijft strafbaar.

VERRASSING

Het bericht over de verlaging van de leeftijdsgrens kwam als een grote verrassing, vooral omdat het recente tumultueuze debat over kinderporno nog maar net was beëindigd. Het bericht was des te schokkender omdat het er naar uitzag dat de verlaging van de leeftijdsgrens voor seks met kinderen tot 12 jaar een voldongen feit was. Van enige toelichting of verduidelijking van het standpunt van de regering z.s.d. de minister van Justitie was geen sprake; evenmin was er sprake van enige voorbereiding van de samenleving op deze boodschap.

Het was onmiskenbaar voor de waarnemers op afstand van het politieke theater dat deze 'move' een duidelijke betekenis had in het wedijverspel van de politieke partijen om de gunst van een deel van het electoraat. Immers, de VVD-minister van Justitie was degene die het voorstel tot wetswijziging naar voren bracht. De nog jonge lijsttrekker van diezelfde partij had zich enige jaren geleden positief opgesteld voor wijziging van de wet in bovenbeschreven richting. Een lid van de Tweede Kamer voor de VVD argumenteerde in een TV-debat als volgt: het gaat er ons om dat jongens en meisjes tussen 12 en 16 jaar ongestraft seksueel contact met elkaar kunnen hebben, zonder dat de politie of rechter er aan te pas kan komen! Dat deze wetswijziging ruimte zou

Dr. W. H. G. Wolters

Het voorstel van de minister van Justitie de strafbaarheidsgrens voor seksuele contacten met kinderen te verlagen van 16 jaar naar 12 jaar, mits er sprake is van vrijwilligheid, blijft een politieke blunder van de eerste orde te zijn. Aldus Dr. W. H. G. Wolters van de psychosociale afdeling van het Wilhelmina Ziekenhuis, universiteitskliniek voor kinderen en jeugdigen te Utrecht. Hij zet zijn eigen bezwaren tegen het voorstel uiteen.

scheppen voor allerlei vormen van seks met kinderen door volwassenen wees zij van de hand.

Inmiddels reageerden individuen en groeperingen uit de Nederlandse samenleving met grote verontwaardiging en verontusting op het bericht over het voorstellen tot wetswijziging. Tweede-Kamerleden van de CDA-fractie gaven te kennen dat zij ernstige bezwaren hadden tegen het voornemen van de regering; de fractie van de Partij van de Arbeid nam aanvankelijk een afwachtende houding aan. Toen met name na de bovenvermelde televisie-uitzending, zoals het dagblad Trouw berichtte, een stroom van protesten uit de achterban van de partij loskwam, formuleerde ook de PvdA-fractie bezwaren.

BEZWAREN

Welke bezwaren kunnen aangevoerd worden tegen de voorgestelde wetswijziging?

1. Het argument, dat het bij het wijzigingsvoorstel vooral gaat om seks tussen adolescenten ongestraft mogelijk te maken, is een verkoopargument. In feite spreekt de wet niet alleen over seks *tussen* maar ook over seks *met* jongens en meisjes vanaf 12 jaar.
2. Het begrip 'vrijwilligheid' is een on-

juist begrip daar waar het betrekking heeft op seksuele contacten van kinderen vanaf 12 jaar met ouderen. Jongeren zijn op die leeftijd bij uitstek beïnvloedbaar, manipuleerbaar en verleidbaar. Dit is de opvatting in Nederland van het merendeel van hulpverleners, politiefunctionarissen en wetenschappelijke onderzoekers die kennis en kunde hebben met betrekking tot seks *tussen* en *met* minderjarigen. Deze opvatting wordt niet gedeeld door vertegenwoordigers van NVSH, het COC en mensen uit de wereld van de pedofilie en anderen.

3. Een dergelijke wetswijziging gaat voorbij aan het feit dat de meeste 12-16-jarige meisjes en jongens bezig zijn met een fysiologisch en psychosociaal rijpings- en ontwikkelingsproces, waardoor zij nog bijzonder kwetsbaar kunnen zijn.

4. Te vrezen valt dat een dergelijke wetswijziging de 'consumptieser' met kinderen doet toenemen. De ervaringen van de laatste jaren met seks met kinderen in al zijn vormen laten niet alleen zien dat dit een probleem van grote omvang is, maar dat het veelal schadelijk is voor de kinderen. Deze ervaringen zijn identiek aan die in andere landen, zoals de Verenigde Staten. Verontrustend is ook dat we steeds vaker worden geconfronteerd met seks met jonge kinderen (baby's, peuters en kleuters). Bovendien kan men in een aantal gevallen waarnemen dat de volwassenen die seksuele handelingen met jonge kinderen plegen, argumenteren met hulpverleners in de zin van 'Je hoort toch vaak dat het helemaal niet zo slecht hoeft te zijn voor kinderen'. Te verwachten valt dat verlaging van de leeftijdsgrens doorwerkt naar de leeftijd onder 12 jaar.

5. De verlaging van de leeftijdsgrens zal, zeker voor bepaalde groeperingen in onze samenleving, een legitimering betekenen van seksuele handelingen met kinderen tussen 12 en 16 jaar. Voor de slachtoffers van seksuele handelingen, bijvoorbeeld voor de vele incestslachtoffers, zal een dergelijke legitimering kunnen betekenen dat het toch niet zo duidelijk is wie er gelijk heeft. Het zal zeker een extra traumatisering betekenen voor een groep mensen die meestal al een reeks zeer negatieve levenservaringen heeft opgedaan.

6. Voor de gezinnen met adolescenten zal het nog moeilijker worden om pedagogische structuur aan te brengen. De opvoedingsonzekerheid van ouders zal mijns inziens nog groter worden.

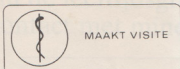
7. De hanteerbaarheid van problemen met betrekking tot seksuele handelingen met minderjarigen zal voor hulpverleners en medewerkers van de kinder- en zedenpolitie zeer moeilijk worden, ook omdat de bewijslast terechtkomt bij het kind en zijn opvoeders.

8. In feite betekent een dergelijke wetgeving ook dat de samenleving geen ruimte meer geeft aan kinderen om kind te zijn. Is het voor kinderen in onze samenleving, met al haar complexiteit, ook in de ezinsverhoudingen, nog wel mogelijk zich in hun eigen tempo en ritme te ontwikkelen zonder voortijdig volledig te worden ingebouwd in de belangen c.q. doelstellingen van de volwassenen?

9. Een dergelijke wetgeving betekent mijns inziens eveneens dat er in toenemende mate, ook door de overheid wordt getwijfeld aan de zin van enig normatief kader bij opvoeding en ontwikkeling van kinderen.

BLUNDER

Het is onmiskenbaar dat de timing van de presentatie van dit nieuwe voorstel niet ontbroot is van politieke doeleinden c.q. effecten op het electoraat. Het lijkt erop dat stemmenwinst daarbij een grotere rol speelt dan de belangen van kinderen. Inmiddels leidde de discussie in de pers ertoe dat de tegenstelling in dezen tussen de VVD en de CDA groeide. Geschrok-



MAAKT VISITE



SPOEDGEVAL

ken van de sterke publieke reactie, kwam de minister van Justitie in de TV-rubriek 'Den Haag Vandaag' vertellen dat hij bereid was dat deel van het wetsvoorstel dat betrekking had op de verlaging van de leeftijdsgrens voor seks met minderjarigen te laten vallen. Hij verdedigde dit voorstel overigens door er op te wijzen dat seks met kinderen door volwassenen een pedagogische aangelegenheid is van de ouders; zij immers hebben de pedagogische verantwoordelijkheid voor hun kinderen, was zijn argument. Fijntjes wees hij erop dat het wetsvoorstel toch veel meer nouveautés bevatte; met name de strafbaarstelling van verkrachting in het huwelijk kwam immers ook aan de orde in dat wijzigingsvoorstel, iets waar voor een deel van het feministisch electoraat hem zeker dankbaar zal zijn. De minister gaf blijk van weinig gevoel voor en zicht op de problematiek van seks met kinderen. Zijn inzicht in en betrokkenheid op de problemen van ouders met adolescenten in een uiterst complexe samenleving bleek evenmin erg groot.

Auto-embleem

Dit tweezijdig te gebruiken, artsen-auto-embleem is op veler verzoek tot stand gekomen om in voorkomende gevallen de reden van parkeren op een bepaalde plaats kenbaar te maken.

Dit embleem is naast het bekende raamemblem van plakplastic voor de leden van de Maatschappij Geneeskunst gratis verkrijgbaar bij de afdeling ledenbemiddeling der KNMG, Postbus 20051, 3502 LD/Lomanlaan 103, 3526 XD Utrecht, telefoon: 030-823911.

Het voorstel tot wetswijziging dat seks met kinderen vanaf 12 jaar met ouderen mogelijk zou maken blijkt een politieke blunder van de eerste orde te zijn. Was het ongetwijfeld de bedoeling de gunsten te winnen van een bepaald deel van het electoraat, nu heeft dit voorstel zeker de VVD in problemen gebracht. De verantwoordiging in Nederland over dit voorstel was sterk.

Bedenkelijk blijft het dat dit soort fundamentele zaken met een nauwelijks verhandelbaar cynisme kan worden gehanteerd in een spel om de politieke macht. Dit kan mijns inziens alleen maar gebeuren daar waar (politieke) groeperingen vervreemd zijn van dat wat er werkelijk leeft in de samenleving en gespeend zijn van sociale intelligentie.

Een politiek commentator zei na afloop van het gesprek met de minister van Justitie: 'Voorlopig zal er geen kabinet meer te vinden zijn dat een dergelijk voorstel op tafel zal leggen'. En dat is wat wij hopen. □

PRAKTIJKPERIKELLEN

Onverkoopbaar

Na anderhalf jaar zoeken heb je eindelijk met je echtgenote, ook huisarts, een grote plattelandspraktijk gevonden. De financiering is rond, de accountant geeft zijn fiat, je zegt je baan op.

Dan plots de grote verrassing: de collegae accepteren onder geen enkele voorwaarde een huisartsenrechtspaar. Je biedt aan een niet-groeicontract te ondertekenen, je biedt aan de praktijk met 500 patiënten te verkleinen, helaas, de 'geachte' collegae geven niet thuis. De vestigingscommissie geeft bij een aanvraag tot bemiddeling ook niet thuis op formele gronden, want er is sprake van een nieuwe vestiging als een echtpaar een solistenpraktijk overneemt, ondanks de aangeboden beperkende condities.

Resultaat: Je baan kwijt, de overdragende collega blijft zitten met een onverkoopbare praktijk. Het is dan wel bitter om te lezen dat de LHV-ledenvergadering haar bezorgdheid uitspreekt over de instroom van jonge huisartsen. Theorie en praktijk liggen soms mijlenver uit elkaar!

Korte door artsen geschreven signalen. Nieuwe perikelen worden gaarne ingewacht door de redactie van Medisch Contact.